

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

3. Sapientia & prudentia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

usque ad calcem. Sustentat virtutum compagem, quæ sine hac & Constantialabitur, non secus ac subductis Columnis, tabulatum.

ARTICULUS III.

COLUMNÆ

Sapientia & Prudentia.

PRÆCLARI quidam Sacræ-Scripturæ Interpretes, Venerabilis Beda, Abulensis, Vatablus, & nominati superius recentiores, Ribera, Pineda, Viegas, censent, Salomonem idem significasse duobus illis nominibus, *Iachin* & *Booz*, nimirum, optare se firmitatem & stabilitatem Templi: nam etiam *Iachin*, aliquando significat firmitatem, ac fortitudinem. Secundum quam interpretationem posuimus Columnas haud multum differentes, *Fortitudinem*, & *Constantiam*, seu *Perseverantiam*. Ac quibusdam magis placet, quod docet Cajetanus, duo illa distingui oportere, ac per *Iachin*, quod propriè significat directionem, aut rectitudinem. Vnde Septuaginta Paralipom. 3. vertunt *κατ' ὀρθωσις*, id est, *correctio*, *directio*, *recta affectio*, designari Prudentiam, sive Sapientiam practicam, per *Booz*, fortitudinem & firmitatem: ut indicare voluerit Salomon, per *Iachin* quidem, quod Templi artificio peculiari & sapientia elegantissimè esset ædificatum, per *Booz* vero, quod fortissimè fundatum, munitum & stabilitum; simulque Deum sit precatus, ut illud in omnibus, per *Iachin* dirigere, & per suum *Booz* roburare dignaretur, & ab hostibus tempestatibusque, omnique periculo eripere. Quare inter Columnas **Ædificii Spiritualis in hac Columnatione**, nominari potest

potest PRUDENTIA quæ necessaria est, ut in Anima Dominus Sapiencia, id est, congeries virtutum, sit Templum DEI: nisi enim Prudentia regantur virtutes, & per lachin dirigantur, diu consistere non possunt. Et hæc est Columna dextra: non minus autem indiget Columna sinistra, Booz, hoc est, Fortitudine ad exequendum, quod prudenter est decretum.

PRUDENTIA præcedit, velut lux viam Virtutis & Sanctitatis demonstrans, quare dextram occupat: FORTITUDO subsequitur, quasi sinistra ut constanter exequutioni mandet, quod faciendum Prudentia præmonstravit. Neutra per se sola sufficit; sed si una alteri sit connexa, quod libet opus bonum perficit Sapienciae alumnus; quidlibet ad salutem necessarium vel utile aggreditur, nec desinit, nisi ad finem constanter perduxerit; quamcumque difficultatem in via salutis occurrentem facile superat: omnia suffert, omnia sustinet, omnibus sese accommodat, ut ab omnibus, quod bonum, addiscat; quod malum, evitare doceatur. Ad quod opus est directione Præsidis Sapienciae, qui frequenter cogitandus, frequenter advocandus. In omnibus viis tuis, monet Salomon (a) cogita illum, & ipse diriget gressus tuos. Vtinam dirigantur viæ meæ, orabat David, (b) ad custodiendas justificationes tuas. Et iterum (c) Gressus meos dirige secundum eloquium tuum. Rursus (d) Dirige me in semitam rectam. Denique, (e) Opus manuum nostrarum dirige. Felix fuit, & victoriosus Josue, quia addicebat illi hanc directionem, & opitulationem Dominus: (f) Confortare & esto robustus (ad debellandos adversarios) noli metuere, & noli timere, quoniam tecum est Dominus DEUS tuus in omnibus, ad quacumque perrexeris. Similis pollicitatio facta fuit Davidi,

Ee 5

vidi,

(a) Prov. 3. 6. (b) Pl. 118. 5. (c) v. 133. (d) Pl. 26. 11. (e) Pl. 89. 17. (f) Jos. 1. 6. 7. 9.

vidi : quanta autem inde bonorum omnium copia
 (a) *Manus mea auxiliabitur ei : & brachium meum confortabit eum. Nihil proficiet inimicus in eo, & filius iniquitatis non apponet nocere ei. Et concidam à facie ipsius inimicos ejus : & odientem eum in fugam convertam. Et veritas mea, & misericordia mea cum ipso : & in nomine meo exaltabitur conu ejus.*

(a) Psal. LXXX. VIII.

ARTICVLVS IV.

COLUMNÆ ÆRÆ

Fortitudo & Constantia.

Finxit, Salomon, duas Columnas æreas : nomen uni Iachin, alteri Booz. Lib. 3. Reg. vii. 15.

MATERIA duarum illarum Columnarum, quæ ad Domum Sapientiæ transportauimus fuit Æs, quod est metallum durissimum, & simul sonorum: *as sonans* ait Apostolus. Utrumque conuenit Fortitudini, quæ nihil durius, quæ resistit aduersis omnibus, & à nullo operatur: quæ nullos labores metuit, nullo vincitur crimine, nihil reformidat: idque palam edicit sonantissimo. Clamant hac Columna firmi, cum Paulo Apostolo, *Quis nos separabit à Caritate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Ad Romanos VIII. Et, scio satiari, & esurire. ad Philippenses IV. Eorundem sunt voces, quæ fortissimorum Machabæorum, ita Antiochum tyrannum alloquentium apud D. Nazianzenum. Orat. de Machabæis.*